

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr 42.

Kontor: Nørregade 33, St.

26. Oktober 1901.

Udgaar hver Lørdag.

17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet.

(+ 9 Øre i Postpenge i København.
+ 11 — — i Provinserne.)

Enkelte Numre 5 Øre.

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

„Pauline Worms Minde“.

Af ovennævnte Legat uddeles paa Pauline Worms Fødselsdag, den 29. November, 3 à 4 Portioner til Bøghjælp for Lærerinders videre Uddannelse.

Ansøgning med Anbefaling og med Opgivelse af, hvilke Bøger der ønskes, sendes til Frk. Anna Hjort, Østerøgade 104, 3. Sal, inden 15. Novbr.

A. Bruun. J. Falbe-Hansen.
A. Hjort. K. Frederiksen
J. Pontoppidan.

Herberg for hjemløse Kvinder.

For den Velvillie, flere af Dansk Kvindesamfunds Medlemmer i Landkredsene har vist Herbergsagen ved at indsamle Bidrag i de smaa Stærebøsser, takker Komiteen hjerterligt. Bøsser kan fremdeles rekvireres hos Undertegnede paa „Kvinden og Samfundet“s Kontor, Nørregade 33.

Vibeke Salicath.

„Kvinden og Samfundet“ kan overalt bestilles paa Postkontorerne samt paa Bladets Ekspedition, Nørregade 33. København.

Redaktionen træffes som Regel hver Mandag og Torsdag Kl. 12—1 paa Kontoret Nørregade 33, St

Artikler, som ønskes optagne i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Mandag Morgen.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet bedes sendte under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3die og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitolinje — 10 % for mindst 6 Ganges Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stillet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet“ faas i Kioskerne.

En Foregangskvinde 1801—1866.

Det er i Aar 100 Aar siden at den for sine »Tegninger af Hverdagslivet saa bekendte svenske Forfatterinde Fredrika Bremer blev født. Der er sikkert endnu mange iblandt os, der med Tak mindes de Ungdomsaaar, hvor man med Forventning kastede sig over hendes Bøger, læste

dem med Iver, levede og følte med Personerne enten det nu var ved de »englelige« Kvindeskikkelser eller den fattige, ensomme Pige, eller de gamle Jomfruer, saa ubetydelige at se til, men saa dybt tænkende, alle saa mesterligt skildrede af hendes Pen, eller man foretrak Helten i Bøgerne, den ædle Mand og fnøs af Harme over Skurken.

Fredrika Bremer.

Fredrika Bremer hørte til den romantiske Periode i Norden, der ikke alene fostrede store Digtere blandt Mændene, men ogsaa satte Liv og Fart i Kvinderne i literær Henseende.

Vi citerer her, hvad et svensk Blad skriver om hendes Bøger: »Det er naturligvis med blandede Følelser, man nu tager en af hendes Bøger i Haanden, dels har man endnu den Henrykkelse i frisk Minde, hvormed man i sine unge Dage læste dem, og man har Lyst til atter at gøre Bekendtskab med Personerne, men man har tillige den Forestilling, at Fredrika Bremer er uigenkaldelig forældet, og derfor er man paa Forhaand kritisk stemt, men det viser sig snart, at man i den Henseende har taget grundig fejl. Litteraturen er som alt i denne Verden underkastet Modens Omvekslinger. De Love, hvorefter en Forfatter nu sammensætter en Roman, er unægtelig ikke de samme som paa Fredrika Bremers Tid, men trods de Indvendinger, som fremkaldes af hendes Stil og Maade at komponere paa, kan man ikke andet end blive slaaet af den Friskhed, den vidunderlige Livskraft, som endnu saa mange af hendes Værker ejer.«

Af hendes literære Produktion,

der er særdeles righoldig, er adskilligt oversat paa Tysk, Fransk, ja endogsaa paa Spansk.

Hun virkede i en Del Aar ved en Pigeskole i Stockholm. Aandelig udviklet og forud for sin Tids Kvinder nærede hun varm Interesse for Kvindernes intellektuelle Udvikling paa mangfoldige Omraader.

Det svenske Blad skriver endvidere:

»Det vilde dog føre altfor vidt her at fremdrage alt det i den moderne Kvindebevægelses Historie, som i højere eller ringere Grad er paa-virket af Fredrika Bremer. Der kan ikke i vor Tid lævnes en eneste Reform i vort Land i Lovgivningen eller Samfundslivet, som ikke i en eller anden Skikkelse forekommer enten som Tanke eller som udarbejdet Forslag i hendes Skrifter. »Fredrika-Bremer-Forbundets« hele Virksomhed er jo som et levende Mindesmærke over den ædle Banebryderske. Alle de Spørgsmaal, det har taget op til Behandling, findes paa en eller anden Maade i hendes Værker. Det er derfor, at disse frembyder saa stor Interesse, er saa lærerige og vækkende. Og det gælder ikke alene de store Spørgsmaal, de som hævder Kvindens Menneskeret og griber ind i Livets vigtigste Forhold, hun har lige saa vaagent Øje for de smaa Ting. Dette viser blandt meget andet hendes lille Afhandling om Sløjd.«

Paa den smukke, skyggefulde Kirkegaard ved Årsta er hendes Grav, kun prydet med et simpelt Granitkors omslynget med Vedbend.

Elisabeth Cady Stanton.

Ved Dagmar Hjort.
(Sluttet).

Antislaverimøderne, der blev holdt der, blev ofte forstyrrede af Mobben*), som Time efter Time kunde holde den mest veltalende Taler i Skak, og som kun fandt sig i at høre paa den Hutschinsonske Families Sange. Skønt disse Sange var et sammentrængt Uddrag af hele Antislaverilæren, saa var Mobben dog under disse Frihedssange saa rolig som et Barn under Indflydelse af en Vuggesang. Hvilket Bifald lod der ikke, og hvilket smukt Syn var det ikke, naar de 4 Brødre sammen med deres Søstre viste sig paa Tribunen og sang deres simple Frihedssange. Nyelig kom fra Ny Hampshires Høje saa de saa friske, saa kraftige, saa uberørte ud, at selv den hylende Mob ikke kunde modstaa deres Indflydelse. Efter en af deres Sange kunde det hændes, at Mobben i 5

*) Pøbel kaldes paa Engelsk mob.

Minutter vilde høre paa Garrison eller Phillips, indtil et eller andet Ord igen bragte alt i Oprør. Nordens Købmænd, som levede af Handel med Sydens Bomuld, Politikerne, som ønskede at holde Fred i Kirken, alle stod de ligesaa fjendtligt til Antislaverikampen som Slaveejerne selv. Det var disse Klasser, som Mobben repræsenterede, skønt den tilsyneladende var anført af Spillere, Rhum- og Whiskyhandlere og Demagoger. Aar igennem blev Antislaverikampen i Norden ført imod Politikernes og Præsternes Underfundighed, Penge-mændenes Begærlighed og Massernes Uvidenhed, men til Trods for alle disse onde Magter sejrede den til sidst.

I 1843 flyttede min Fader til Albany, hvorfra denne By i flere Aar blev hvoriens Samlingspunkt. Jeg kunde nu tilbringe flere Vintre i Ny Yorks Hovedstad og tage Del i Diskussionen om Loven angaaende gift Kvindes Ejendom, der den Gang var fremme, og jeg fik Lejlighed til at tale med mange Medlemmer af den lovgivende Forsamling derom, dels naar jeg traf dem i det selskabelige Liv, dels i deres Udvalgs-værelser. Loven var for fra 1836—48, da den endelig gik igennem.

Da min Mandes Helbred var svagt, og Ny Englands Vintre vare for strenge for ham, forlod vi tunge om Klimat i det indre af Staten Ny York. Det var i Foraaret 1847, at vi flyttede til Seneca Falls, hvor vi blev boende i 16 Aar. Her blev mit Liv forholdsvis ensomt, og Overgangen fra Livet i Boston bragte mig i en nedtrykt Stemning. I Boston hørte alle mine nærmeste Venner til Reformatorerne, jeg havde gode Bekendte i min umiddelbare Nærhed, et nyt Hjem med alle moderne Bekvemmeligheder og dygtige Tjenestefolk. I Seneca Falls laa vort Hus i en Udkant af Byen, Vejen, der var uden Fortove, laa ofte i et bundløst Morads. Min Mand var kun lidt hjemme, jeg havde daarligere Tjenestefolk, og Børnenes Antal voksede stadig. Husvæsenet havde ikke mere Nyhedens Interesse for mig, og meget af det huslige Arbejde, der tidligere havde interesseret mig, følte jeg nu kun som trælsomt. Jeg havde saa meget at sørge for, at den Selskabelighed, jeg ellers trængte til, snarere var mig til Besvær end til Opmuntring.

Ikke langt fra os var der en irsk Koloni, og der indløb idelige Klager til mig over mine Dreng, der kastede Sten paa Irlændernes Svin og Køer. Dette bragte mig i stadige diplomatiske Forhandlinger med dem, og jeg skilte mig med saa meget Held herfra, at de benyttede mig som en Slags Voldgiftsdommer i alle deres Stridigheder. Naar en drukken Mand pryglede sin Kone, løb Børnene til mig for at søge Hjælp. Jeg skyndte mig hen til Gerningsstedet og tog Patrick*) i Kraven, og skamfuld og betuttet maatte han love Bod og Bedring. Det hændte

*) Øgenavn for Irlændere.